

## עין משפט ונר מצוה

ה א מ״י פ״ט מהלכות מלוה ולוה הלכה ו:
ו ב מ״י פ״ב מהלכות אשות הלכה ד סמג עשין מח טוש״ע אה״ע סימן סט ספ״ק ד וסימן פ ספ״ק טו כהנ״ה וס״י פא ספ״ק א כהנ״ה:
ז ג מ״י פ״ה מהלכות גירושין הלכה א סמג עשין ג טוש״ע אה״ע ס״י קלט ספ״ק א:
ח ד מ״י פ״ה מהלכות עדים הלכה ח סמג עשין פו טוש״ע י״ד ס״י רכס ספ״ק מא:
ט ה מ״י פ״ח מהלכות מביעה הלכה ח סמג עשין פט טוש״ע ח״מ ס״י קצב ספ״ק א:
י ו מ״י פכ״ג מהל אשות הלכה א סמג עשין מח טוש״ע אה״ע סימן כז ספ״ק א וספ״ק ג וספ״ק ו וסימן סט ספ״ק ז:
יא ז מ״י פ״ה מהלכות גירושין הל' ב סמג עשין טו טוש״ע אה״ע סימן קלט ספ״ק א ב:
יב ח מ״י פ״ו מהל אבות הלכה י ונז״א ספ״ק גירושין הלכה ג:
יג ט מ״י פ״ה מהלכות גירושין הלכה ב ו סמג עשין ט טוש״ע אה״ע ס״י קלט ספ״ק א:
יד י ב ל מ מ״י שס הלכה ט טוש״ע שס ספ״ק יא:

## גליון הש"ס

גב' איכסוף למוף איגלא. ע"י לעיל דף טט ע"ב ב"מ דף טז ע"א ע"ז דף כט ע"א: שם והוא שנקשרת בצד ביתה. ע"י עירובין דף כט ע"ב מד"א אשה: תור"ח ידה בר וי"ל כיון דקניו לו לפירה. עיין תבוצות דף ט"ז מר"ה ומנן כסה"י:

## פסקי רי"ד

אשה קנה בעלה פ"י שכל נכסי האשה קנויין לו לבעל הפירות וכו' שפירות החצר הוא של בעל מה כח שי לאשה באותו חצר שיקנה לה הגט: אמר רב אטו ידה מי לא קניה לה לבעל אלא גיטא וידה באין כאחד הכי נמי גיטא וחצרה באין כאחד א"ל רבינא לרב אשמו רב: יד האשה קא קשה לה נהי דקני ליה למעשה וידה גופא מי קניא ליה פ"י דוקא מעשה וידה היא שלו אבל גוף הדי אינה שלו שיעשה הבעל בה כל השמיש שהוא רשות כ"א מעשה וידה שהן קצובים כדתנן בכתובות (סו:) ומה היא עושה לו משקל ה' סלעים וכו' אבל אינו יכול להכריחה לעשות לו יותר מן השיעור או אם רוצה שתעשה לו שמוש קשה בידה כגון לחפור בשדהו וכיוצא בו אינו רשאי שאין כל שמוש הדי קנוי לו לפיכך היה גט אבל חצרה כל השמוש שלה הוא של בעל כל זמן שהיא תחתיו ואין האשה רשאית להשתמש בה כלל בלא רשותו והולכך לא

יהא גט א"ל רבא יד דעבד קא קשה ליה למ"ד בשטר ע"י עצמו יד עבד כיד רבו דמיא אלא גיטו וידו באין כא' הכא נמי גיטה וחצרה באין כאחד: (והוא גברא דרוק גיטא לדביהו הוה קיימא בחצר איגנדר ואול גיטא נפל בפסלא פי' בפסל שלו א"י יוסט חזינא אי הוי ד' אמות על ד' אמות מהו ה' אלא בחצר דידהי כי לא הוי ד' אמות מאי הוי לא צריכא דאושאל מקום דחד מקום מושלי אינשי שני מקומות לא מושלי אינשי ולא אמרן אלא דלא גבוה י' אבל גבוה י' אצ"ג דלא הוי ד' אמות: ) ההוא ש"מ דכתב גיטא לדביהוה אפניא דמעלי שבתא ולא אספיק למיביהה ניהלה למחר תקף ליה עלמא. פי' והיה ירא פן ימות ותוקף ליבם ואסור לטלטל הגט בשבת ולמוסרו לה: אתי לקמיה דרבא אמר להו ליקנייה לה להאי דוכתא דריתב בה גיטא ויתיה ותיחוד ותפתח באפיה כי היכי דתתחזיק ביה דתנן נעל גדר פריך כל שהוא הרי זו חזקה פי' אמר רבא שיקנה הבעל לאשה אותו המקום שהגט מונח שם ע"י חזקה שבקנין אסור להקנות בשבת אלא יאמר לה מקום פלוני יהא שלך במתנה והחזיקי בו ותקני אותו והיא תחזיק ותקנה אותו המקום וכיון שהגט מונח שם הוה ליה כמקנה לה הגט והחצר ביחד ורבא לטעמיה דאמר' לעיל (כא) בהמביא אמר רבא בתא לה גט ונתנו בחצרו וכתב לה שטר מתנה עליה קצתו ומתגרשת בו וגיטו וחצירו באין לא כאחד.

והוא בתוך ביתה אמר עולא והיא שעומדת בתוך ביתה או בתוך חצרה ור' הושעיא אמר אפילו היא בטבירה וחצרה המשתמרת לרעתה והלכתא כעולא דהכי אמר רב אשי בש' שנים אחוזין (ב"מ יא.) האי חצר איתרבי משום יד ולי גרינא משליחותי גבי גט דחוב הוא לה אין חבין לארם אלא בפניו גבי מתנה דכותה הוא לה זכין לארם שלא בפניו ז':

(ח) חסר כפן אחס תימנע. (ב) כפן צ"ל ד"ה הסוף גנרל דרוק גיטא יח עד אצ"ג דלא הוי ד' אמות.

## עז:

**יִדְדָּה** גופיה מי קניא א"יה. וא"ת חלרה נמי לא קניא ליה גופיה אלא פירי \* וי"ל כיון דקניו לו לפירה הוי כאליו קניו לו גוף החצר אבל מעשה ידיה מעלמא קאמו<sup>א</sup> ועוד דחצר קניו לו בעל כרחא של אשה אבל ידיה אינם קנויים לו על כרחא דיכולה היא לומר איני נזונית ואיני עושה:

**וּרְתִיזוּלִי** איהי ותיחוד ותפתח.

פירש רש"י לפי שהגט אסור לטלטל ולמוסרו לה אף על גב דמתוספתא<sup>י</sup> בפרק משילין מניא אין מגרשין בשבת<sup>ב</sup> בשכיב מרע הקילו דלא תפול קמי יבס ולהכי צפ' משילין (ביצה דף לז:) קמני אין מקדשין ולא קמני אין מגרשין כמו בתוספתא משום דשכיב מרע שרי לגרשי<sup>ג</sup> ולא הוי כמו טלי גיטין מעל גבי קרקע<sup>ג</sup> י. דכיון שהגט צא מרשות הבעל לרשותה הוי כאליו נתנו לה: **בְּהָה** שקנתה אשה קנה בעלה. וא"ת והא אמרינן בחזקת הבתים (ב"ב דף קא:) במתנה<sup>ד</sup> קנתה ואין הבעל אוכל פירות ואור"י דהכא איירי בשאלה<sup>ה</sup> דלא אלימא כמו מתנה<sup>ו</sup> ובמתנה דוקא אמר' קנתה ואין הבעל אוכל פירות ור"ת מפרש דאע"ג דבמתנה אין הבעל אוכל פירות כיון דאם מכרה ומתנה אינו קיים כדלמרי' בחזקת הבתים (שם<sup>ז</sup>) חשיב כאליו הוי דבעל ואינה יכולה לקנות על ידו מה שמתוכו ואין תלוי באכילת פירות<sup>ח</sup> ומדע דהא שני לעיל כמותב לה דין ודברים אין לי בנכסיין ואע"ג דלכמי הבעל אוכל פירות כדלמרי' בהכותב<sup>י</sup> (כתובות דף פג.) אלא הואיל ואם מכרה ומתנה קיים דמתנן ברכות חשיב ליה חלרה ואור"י דלזין רבנא דליכא לאוקומי כמותב לה דין ודברים אין לי בנכסיין ובפירותיהם<sup>י</sup> כדפי' לעיל וכן לר"ך לומר בחזקת הבתים (ב"ב מט.) גבי אין לאש חזקה בנכסי אשתו כגון שכתב לה ובפירותיהם ואע"ג דלא קאלמר ליה גמרל הכי הכא נמי לעיל ועוד דצירושלגמיה משמע כדלמי' דצפריהת מלח מילתא דפרדין המס גגה וחלרה אינן משועבדים לאש לאכילת פירות ומשני רבי יוחנן צסס רבי ינאי עד שיכתוב לה דין ודברים אין לי בנכסיין <sup>(ט)</sup> ובצפירותיהן: **והוא** שעומדת בצד ביתה. צפ"ק דבצא מניעא (דף יג.) אמר' דוקא בגט דחוב הוא לה צניין שמהא עומדת בצד ביתה ולא כמנליה<sup>א</sup>:

**פְּלִיגִי רְשׁוּתָא לַנַּפְשִׁיָּהּ**. וקשה לר"י דצפ' המוילא יין (שבת דף פ.ו) ובחזקת הבתים (ב"ב טו.) גבי המוילא מרשות לרשות אמר רבה והוא שיט חיוב טהטא ציניהם אבל כרמלית לא ציי אמר אפילו כרמלית אבל פיסלא לא רבא אמר אפי' פיסלא אוזול רבא לטעמיה דלמחר רבא רשות שנת כדאור' גיטין פירוש ובגיטין חשיב פיסלא רשות צפני עצמו כדלמרינן הכא והשתא דהא פיסלא הוי ממש כרמלית דלא גבוה עשרה ובגובה שלשה איירי דאי לאו הכי הוי כלבוז וגם מסתמא הוי רחצ ארבעה דאס לא קן לא היה דבר חשוב צפני עצמו<sup>א</sup> אס כן אמאי

יש לומר דיש לחלק בין כרמלית גמור לכרמלית המיטלטלט<sup>ב</sup>: **אמקוס**

כא' אמר ר' רבא יד עבד קא קשה ליה למ"ד בשטר ע"י עצמו יד עבד כיד רבו דמיא אלא גיטו וידו באין כא' והוא גברא דרוק גיטא לדביהוה הוה קיימא בחצר איגנדר ואול גיטא נפל בפסלא פי' בפסל שלו א"י יוסט חזינא אי הוי ד' אמות על ד' אמות מהו ה' אלא בחצר דידהי כי לא הוי ד' אמות מאי הוי לא צריכא דאושאל מקום דחד מקום מושלי אינשי שני מקומות לא מושלי אינשי ולא אמרן אלא דלא גבוה י' אבל גבוה י' אצ"ג דלא הוי ד' אמות: ) ההוא ש"מ דכתב גיטא לדביהוה אפניא דמעלי שבתא ולא אספיק למיביהה ניהלה למחר תקף ליה עלמא. פי' והיה ירא פן ימות ותוקף ליבם ואסור לטלטל הגט בשבת ולמוסרו לה: אתי לקמיה דרבא אמר להו ליקנייה לה להאי דוכתא דריתב בה גיטא ויתיה ותיחוד ותפתח באפיה כי היכי דתתחזיק ביה דתנן נעל גדר פריך כל שהוא הרי זו חזקה פי' אמר רבא שיקנה הבעל לאשה אותו המקום שהגט מונח שם ע"י חזקה שבקנין אסור להקנות בשבת אלא יאמר לה מקום פלוני יהא שלך במתנה והחזיקי בו ותקני אותו והיא תחזיק ותקנה אותו המקום וכיון שהגט מונח שם הוה ליה כמקנה לה הגט והחצר ביחד ורבא לטעמיה דאמר' לעיל (כא) בהמביא אמר רבא בתא לה גט ונתנו בחצרו וכתב לה שטר מתנה עליה קצתו ומתגרשת בו וגיטו וחצירו באין לא כאחד.

והוא בתוך ביתה אמר עולא והיא שעומדת בתוך ביתה או בתוך חצרה ור' הושעיא אמר אפילו היא בטבירה וחצרה המשתמרת לרעתה והלכתא כעולא דהכי אמר רב אשי בש' שנים אחוזין (ב"מ יא.) האי חצר איתרבי משום יד ולי גרינא משליחותי גבי גט דחוב הוא לה אין חבין לארם אלא בפניו גבי מתנה דכותה הוא לה זכין לארם שלא בפניו ז':

## הזורק פרק שמיני גיטין

**אי אפשי צתקנס חכמים כגון זו**. אמילתא אחריתי אמרה רבא: **שומעין** לו. הואיל והמתקנה אלא להנאמי איני אי אפשי רבא: **איני ניווניס**. משל

**א**"אי אפשי בתקנת חכמים כגון זו שומעין לו מאי כגון זו כדרב הונא אמר רב <sup>(ב)</sup>דאמר רב הונא אמר רב ייכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניוונית ואיני עושה רבא אמו ידה מי לא קניא ליה לבעל אלא גיטה וידה באין כאחד יִהבא נמי גיטה וחצרה באין כאחד אמר ליה רבינא לרב אשי רבא יד דאשה קא קשיא ליה נהי דקני ליה למעשה ידיה ידה גופה מי קני ליה אמר ל"י רבא יד דעבד קא קשיא ל"י למ"ד <sup>(ג)</sup>דבשטר על ידי עצמו יד עבד כיד רבו דמיא אלא גטו וידו באין כאחד ה"ג גיטה וחצירה באין כאחד ההוא שכיב מרע דכתב לה גיטא לדביהתוהו בהדי פניא דמעלי שבתא ולא הספיק למיכתביה לה למחר תקף ליה עלמא אתו לקמיה דרבא אמר להו זילו אמרו ליה ליקניה ניהלה לההוא דוכתא דריתב ביה גיטא ותיזל איהי ותיחוד ותפתח ותחזיק ביה <sup>(ד)</sup>דתנן ה'נעל גדר פריך כל שהוא הרי זו חזקה אמר ליה רב עיליש לרבא מה שקנתה אשה קנה בעלה \* איכסוף לסוף איגלי מילתא דארוסה הואי <sup>(ה)</sup>אמר רבא ואם אמרו בנשואה יאמרו בארוסה הדר אמר רבא לא שנא ארוסה ולא שנא נשואה גיטה וחצירה באין כאחד והא אמרה רבא מעיקרא כי אמרה רבא **האאי מעשה אמרה: והיא בתוך ביתה:** <sup>(ו)</sup>אמר עולא \* והוא שעומדת בצד ביתה <sup>(ז)</sup>ובצד חצרה ר' אושעיא אמר אפילו היא בטבריא וחצרה בציפורי היא בציפורי וחצרה בטבריא מגורש' והא היא בתוך ביתה ובתוך חצרה קתני ה"ק והיא כמי שבתוך ביתה והיא כמי שבתוך חצרה דכיון דחצר משתמרת לדעתה היא מתגרשת לימא בהא קמיפלגי דמר סבר <sup>(ח)</sup>חצר משום ידה אתרבאי ומר סבר חצר משום שליחות אתרבאי לא דכולי עלמא <sup>(ט)</sup>חצר משום ידה איתרבאי מר סבר כידה מה ידה בסמוכה אף חצרה בסמוכה ואידך אי מה ידה בדבוקה אף חצרה בדבוקה אלא כידה מה ידה משתמרת לדעתה <sup>(י)</sup>אף חצרה המשתמרת לדעתה לאפוקי חצר המשתמרת שלא לדעתה ההוא גברא דרוק לה גיטא לדביהתו הוה קיימא בחצר <sup>(יא)</sup>אזל גיטא נפל בפיסלא אמר רב יוסף 'חזינן אי הויא ארבע אמות על ארבע אמות פלג ליה רשותא לנפשיה ואי לא חדא רשותא היא במאי עסקינן אילימא בחצר דידה כי הוי ד' אמות מאי הוי אלא בחצר דידה כי לא הוי ארבע אמות מאי הוי ילא צריכא <sup>(יב)</sup>דאושלה מקום דחד מקום מושלי אינשי תרי מקומות לא מושלי אינשי י'ולא אמרן אלא דלא גבוה עשרה אבל גבוה עשרה אע"ג דלא הוי ארבע אמות י'ולא אמרן אלא דלית ליה שם

**נימא כחצר דידה**. דלשה: **כי הוי ארבע אמום מאי הוי**. הרי שמינה שלה: **דאושלה מקום**. כחצרו לקנות זו גט: **דאושלה**. השאלה:

**שס**

דעובדא היאך היתירו לו לגרש. רשניא. ג. [ד]לא אמר כלום דבעינן נתן (רש"י לקמן עח ע"א) הא אידי ואידי לא עבדי בעל מעשה בגט בעידנא דזוכיא ביה איתתא אלא מחמת מעשה דעבידא בה איתתא ברשות הבעל וזכיא ביה, ומה לי בחזקה ומה לי בהגבהה וי"ל. שיע"ק. ד. הנותן מתנה לאשתו. מוס' הלא"ש. ה. שלא היה נותן לה הבעל מקום הגט אלא משא"ל. מוס' ג"כ פא: ועיין רשניא. ג. משום דלא הויא בעין יפה. מוס' הלא"ש. I. דהא רבא סבר כדוש לקיש דקינן פירות לאו כקינן הגוף דמי ואפילו יש לבעל פירות אינו מפקיע כח האשה שהגוף שלה ומתגרשת שפיר, אלא בהא תליא מילתא דלא מקיף חצרה לענין זכיא אלא כשמוכרת ונותנת קיים. מוס' ב"ב שס. II. [ד]יש לבעל פירות עד שיכתוב לה ובפירותיהן. מוס' ב"ב שס. III. ומשמע בפרסוף מפורית דבפירות הרבר תלי ולא במה שאינה יכולה למכור. מוס' ב"ב שס. ועי' מהש"ס. I. [דאף] דבעינן משתמרת דאין דעת אחת מקנה אותה. מוס' ב"מ יב, ועיין מל"ה הנושט. 'א. דלא אשכחן רשות בפני עצמו שהוא חשוב בפחות מאובינה, ועמוד גבוה י' ורחב ד' ברשות הרבים הוי כרמלית. מוס' ב"ב ט. I. [דפיסלא] הואיל וקטן הוא כל כך ומטלטל, לא חשבה לאבוי להספיק בין ב' רשויות ככרמלית. מוס' ב"ב שס.

### מסורת הש"ס

(א) כתובות נח: ע. פה. ק: ב"ק ח: ע"ש וצ"ב מט':. (ב) [קדושין כג:]. (ג) ב"ב מב., (ד) לעיל כט: (ה) ב"מ יא: (ו) ז"ל או בצד, (ז) [נעיל כא. ב"מ י:]. (ח) [גירסת הערוך ערך גנדר איגנדר גיטא וכן העתיק רש"י בשנת פ. ד"ה ברשות גיטין וכו' איגנדר גיטא]. (ט) [ולקמן עט.]. (י) [קדושין כו:]. (יא) כב"א אילמ' לפניו לתא', (יב) [ועי' מוס' עירובין ע"א. ברשות גיטין וכו' איגנדר גיטא]. (יג) [נעיל כא. ב"מ י:]. (יד) אף דלמיה גמרל שס מ"מ כיוונתא לתוס' שם, ועי' פני' הגהות א"י ערך ומפסה איתו, (טו) [דפיקרן ה"א]. (טז) מיתת ופירותיהם למהל דבפיר' וכומו' הר"ש, ועי' מהרש"א,

### מוסף רש"י

אי אפשי בתקנת חכמים. שמיקני לטובתי ואיני טובה לי (כתובות פג.) מאי כגון זו. צאזו תקנת חכמים היו מדברים בנכסיין' שגלה אחר רבא כל האומר אי אפשי בתקנת חכמים כגון זאת המתקנה שגטו וידו באין כאחד וידה באין כמי שבתוך ביתה וכו' (רשב"ם ב"ב פ"ב טח.) כדרב הונא. אמונות שמיקני לאשה מתח מעשה ידיה ואי אמרה אי אפשי בתקנה זו שמיקני חכמים לטובתי, ששמו לכל הנשים ומנין דלא ספקי להו מוונתן דבפיר' וידקן ומיקני כהן מוונת ומעשה ידקן לבעל אף איני צריכה לקר, מעונתא ואי אפשי לעשות מלאכה, אמלא לי מוונת או יש לי אמונות ויקר ימר על כדי מוונותי (כתובות פג.) איני ציוונת. משלך, ואיני ערשה. קן כלום אלא לעלמי (שם נח.) בשטר על ידי עצמו. שיקנלו הוא (קדושין כב:). נעל. שפה דלת. גדר. או גדר חומה. פירלה כדי שינכנס פרי. הרי זו חזקה. לנלמי חזור זה בזה, כיון דכרשות מכזרי התיק (רשב"ם ב"ב סב.) חצר משום ידה אתרבאי. דכמינן גיטה וידה רשותה משמע דכמינן (בבבבדל כל) ויקח את כל ארתי מירו (ב"מ י.). משום שליחות אתרבאי. מדרכי רמחמא שלשות לחדס דכמינא (קדושין מא.) ושלח מלמד שהאשט עושה מלמד שהאשה עושה שלח, אלהרנא נמי חלצה דהיא לה כשלושה (ב"מ י.).

### מוסף תוספות

א. [ו]אינם בעין, דלא שייך למימר שיזכה בגוף הדיים. מוס' כתובות מז ע"ב מר"ה יומינן. ב. לפי שגראה בקונה קנין. מוס' ביצה לו ע"ב מר"ה והא משה: [ו]נדן מקצה ליה דמי לספרא דאגרתא דלעיל בפי' הנוקין. מוס' הלא"ש. ותיקשי לך גופא

דעובדא היאך היתירו לו לגרש. רשניא. ג. [ד]לא אמר כלום דבעינן נתן (רש"י לקמן עח ע"א) הא אידי ואידי לא עבדי בעל מעשה בגט בעידנא דזוכיא ביה איתתא אלא מחמת מעשה דעבידא בה איתתא ברשות הבעל וזכיא ביה, ומה לי בחזקה ומה לי בהגבהה וי"ל. שיע"ק. ד. הנותן מתנה לאשתו. מוס' הלא"ש. ה. שלא היה נותן לה הבעל מקום הגט אלא משא"ל. מוס' ג"כ פא: ועיין רשניא. ג. משום דלא הויא בעין יפה. מוס' הלא"ש. I. דהא רבא סבר כדוש לקיש דקינן פירות לאו כקינן הגוף דמי ואפילו יש לבעל פירות אינו מפקיע כח האשה שהגוף שלה ומתגרשת שפיר, אלא בהא תליא מילתא דלא מקיף חצרה לענין זכיא אלא כשמוכרת ונותנת קיים. מוס' ב"ב שס. II. [ד]יש לבעל פירות עד שיכתוב לה ובפירותיהן. מוס' ב"ב שס. III. ומשמע בפרסוף מפורית דבפירות הרבר תלי ולא במה שאינה יכולה למכור. מוס' ב"ב שס. ועי' מהש"ס. I. [דאף] דבעינן משתמרת דאין דעת אחת מקנה אותה. מוס' ב"מ יב, ועיין מל"ה הנושט. 'א. דלא אשכחן רשות בפני עצמו שהוא חשוב בפחות מאובינה, ועמוד גבוה י' ורחב ד' ברשות הרבים הוי כרמלית. מוס' ב"ב ט. I. [דפיסלא] הואיל וקטן הוא כל כך ומטלטל, לא חשבה לאבוי להספיק בין ב' רשויות ככרמלית. מוס' ב"ב שס.

הוא בתוך ביתה אמר עולא והיא שעומדת בתוך ביתה או בתוך חצרה ור' הושעיא אמר אפילו היא בטבירה וחצרה המשתמרת לרעתה והלכתא כעולא דהכי אמר רב אשי בש' שנים אחוזין (ב"מ יא.) האי חצר איתרבי משום יד ולי גרינא משליחותי גבי גט דחוב הוא לה אין חבין לארם אלא בפניו גבי מתנה דכותה הוא לה זכין לארם שלא בפניו ז':